

ВЕШТАРСКИ ПАСОШ

ГОДИНА XV

1. СЕПТЕМБАР 2001.

БРОЈ 27

ВЕЧЕРИ ЛЕПЕ И ХЛАДНЕ

Животијет заокружен

Интелектуалац на Сартировом бурејту

Хајде да се погледамо

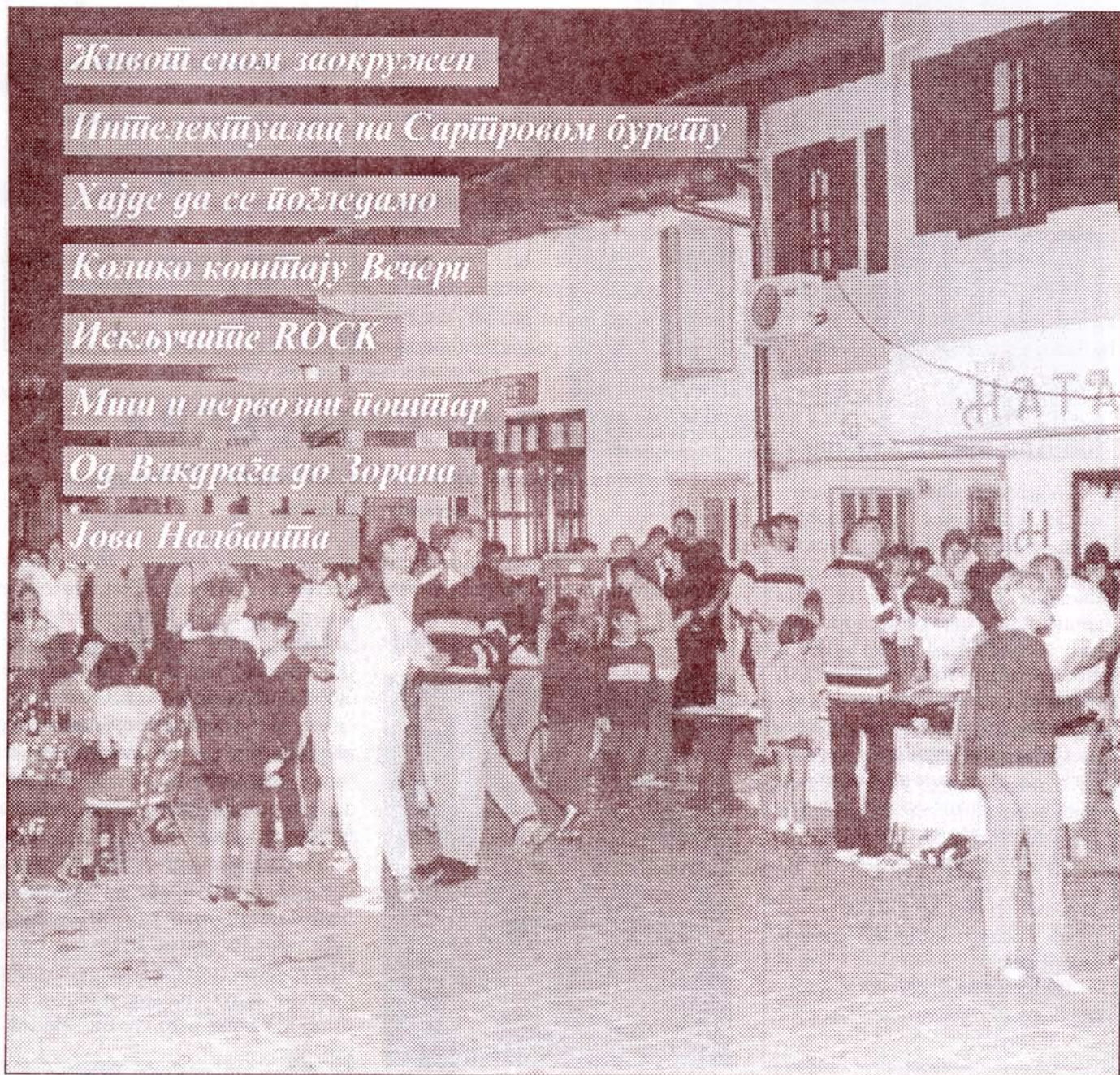
Колико коштају Вечери

Исклучително ROCK

Мини и првоступни поштар

Од Влудража до Зорина

Јова Налбанџа

РИЗНИЦА ЛЕПОТЕ И РАДОСТИ

Реч Томислава Милановића, председника СО Ваљево

Драги гости и поштовани су грађани, од вечерас теку дани када сваки Ваљевац воли да буде код куће, како би с вечери могао да

ослушне самог себе и своју душу, кроз песништво, музику, игру, позориште и сва лепа догађања у окриљу Тешњарских вечери које, ево већ петнаести пут, износе пред нас понешто из раскошне ризнице лепоте. И као што сваки Ваљевац због Тешњарских вечери воли да буде код куће, исти разлог многе доводи у Ваљево и то је, свакако, за нас домаћине велика радост.

Не тако давно, Тешњарске вечери су у тмурној збиљи биле мелем за видање рана из готово несносне свакодневице и право је чудо како се у општој тами и њихова светла нису погасила. Срећом, минуло је то време и увјерен сам да ће од сада Тешњарске вечери имати себе и све нас за најбољи разлог, сведочећи да још има радости и да ни-

смо узалуд на овом свету.

Све вас поздрављам, драги моји и поштовани, с dobrim надама да ће Тешњарске вечери и надале окупљати оне којима је људски живот нешто најлепше када је подигнут на куб уметности и помножен с оним бројем који исказује колико нас има.

Ваљево, на Велику Госпојину 2001. године

ПИТАЊЕ

Када је градоначелник Ваљева Томислав Милановић, поздрављајући почетак Фестивала, рекао: „Не тако давно Тешњарске вечери су у тмурној збиљи биле џотиново мелем за видање рана од џотиново несносне свакодневице и право је чудо како се у општој тами и њихова светла нису погасила...“ - неко је из прејуног згледалишта преко Колубаре викнуо: „А је л' сад боље?!“

Воја Брајовић: ЖИВОТ СНОМ ЗАОКРУЖЕН

- Ужасно сам узбуђен зато што ми је велика част да отворим Тешњарске вечери, а ја нисам ни политичар ни нека друга тако значајна личност која пресеца врпце. Али, кад је у питању нешто што је заиста лек нашој души, а шта то може бити него култура, кад се оволико света скупи да слуша „Мису Кристољ“ - моје срце пева. Питате ме о нади коју овај чин буди? Да нема наде и вере шта би од моје професије остало. Ја управо и радим само на томе да пробудим људима наду и веру да не живе улудо. Цитирају Шекспира: „Ми смо грађа од које се творе снови и наш мали живот сном је заокружен.“

Ово је тај сан, ово је та духовна вредност с којом човек зна због чега је живео.

ДАР ДУХУ ВАЉЕВА

Глумац Војислав Брајовић на проглашењу Тешњарских вечери отвореним

Обично људи на овако значајним манифестацијама користе прилику да држе беседе. И они који зло нису видели, и они који су се злу радовали

и о другом злу мислили. Ми ћемо то прескочити. Прескочићемо зато што сматрам да су ове Тешњарске вечери лек нашој души и храна једном духу Ваљева како га ја видим, духу који се стара о нама, барем о нама који одлазимо и повремено се враћамо, који нас је научио како се живи и како се умире, како се воли. То је онај дух који је можда наша права, једина, истинска љубав.

Да сам Шекспир ја бих његов 66. сонет посветио управо тој љубави. А пошто нисам, само сам глумац који туђе речи изговара, ја ћу ове речи Шекспирове сонетне посвете љубави поклонити духу Ваљева и онима који тај дух чине, а то сте Ви - Ваљевци!

КАД ЈЕ АДАМ ОРАО А ЕВА ПЛЕЛА

Са Трибине историчара: *мр Горан Милорадовић* и *др Мирослав Јовановић*

У знаку овог наслова антрополошке студије аустријског историчара Михаила Митерауера, прве такве о породици на нашим просторима, протекао је сусрет са представницима Удружења за друштвену историју, **др Мирославом Јовановићем** и **мр Гораном Милорадовићем**.

Тема историје нису само битке, војсковође, политичари и дипломатија. Историчари треба да се баве и питањима менталитета; животом обичног човека у вихорима збивања; појавама и догађајима који нису у жижи класичног поимања и истраживања прошлости. Та нова струја

у историографији настала почетком двадесетог века, такозвана антрополошка историја, историја анала или како се код нас именује, друштвена историја, од средине осамдесетих има своје следбенике и на Београдском универзитету, млађу генерацију научника окупљених око угледног **др Андреја Митровића**. Тај круг оснивач је и првог у нас Удружења за друштвену историју, струковне, невладине организације иза које стоји значајни издавачки подухват са редовним Годишњаком али и десетином објављених вредних научних студија на нашем и енглеском језику.

Један од разлога да се формира Удружење за друштвену историју је и криза у нашој историографији која кулминира у тези о „Србима, народу најстаријем“ али

и напору да се укине мит о историји као досадној науци у којој је све речено.

Међу угледним сталним сараданицима су и Ваљевци, магистар **Мирослав Першић** и **Владимир Кривошејев**, а са посебним поштовањем помињана је на овој вечери и Издавачка кућа Колубара. Још једна веза, садржајна и далекосежна успостављена је између Ваљева и историчара окупљених у Удружење за друштвену историју. То је сарадња са Истраживачком станицом Петница. Након прошлогodiшњег семинара из историје за средњошколце а одмах потом и за наставнике историје, дошло се до тога да Истраживачка станица постане Центар за наставу историје, ресорни центар за припрему уџбеника и нових метода у настави.

Љ. Љиљак

ИНТЕЛЕКТУАЛАЦ НА САРТРОВОМ БУРЕТУ

Већ 15 лета добра увертира Тешњарским вечерима су Догађања у дворишту Ваљевске библиотеке. И овог врелог лета ова књижевна окупљања под баштенским крошњама и уз перску зриковаца била су добро посећена, са упућеном и разговорљивом публиком. Почело је 20. јула са сјајним **Гораном Петровићем** чија литература ужива неподељене симпатије и критике читалаца, па и најновији роман „Ситничарница“ „код срећне руке“. Последњег јулског петка била је то прича са **Александром Гаталицом** о трагичном крају „златног“ 20. века којем је посветио изванредну књигу прича. „Добре књиге пишу добри професионалци а не рђава времена“ - каже Гаталица.

Августовска догађања у

библиотечком дворишту започео је **Ђорђе Писаревић** из Новог Сада, врсни приповедач чије су приче веродостојне као и његови јунаци (попут нашег Славена Радовановића). Писаревић зато мисли: „Мудрост живота је у томе да ћемо сви једном умрети а од свега што је било једино се нешто може сачувати у причама. Наши животи су само мале, обичне приче. Улога писца је да их само онеобичи и овековечи.“

Филозофски писац **Немад Даковић**, за којег је све почело у Ваљевској гимназији са професорима Драгутином Мијановићем и Љубицом Ножићем („Ваљевско би требало да им подигне споменике живима“), објаснио је, уз остало, разлику између експерта и интелек-

туалца: „Интелектуалац је експерт који говори јавно, онај који се попне на оно Сартрово буре пред студентима 1968, дакле, експерт који се друштвено ангажује“.

Догађања у дворишту бриљантно је 17. августа заокружио академик, проф. **др Никола Милошевић**, онај који је генерације и генерације младих интелектуалаца и студената упућивао како да мисле својом главом и како да се, по сваку цену, опире насиљу, неслободи и духовној анемији. Будући да је по природи меланхоличан, са

трагичним осећањем света, Ваљевци су га питали није ли то можда због тога што човечанство ипак није успело:

- Моје песимистичко виђење света није чињеницама засновано, него се ради о душевном склопу. Читав Космос је осуђен на пропаст, сваког часа може нас задесити апокалиптични судар са неким астероидом. па ипак, свет и даље живи као да се ништа слично никада неће десити. А ако се неко због тога растужи - то је зато што је туга већ у њему.“

Љ. К.

ТЕШЊАРСКИ ШЕТАЧ

НОВИ ДОМАЋИН У ШАНГАЈКИ

Дуго је била на продаји прелепа, на спрат кућа у улици Иве Лоле Рибара на броју 42, познатија као Шангајка. Добила је коначно новог власника. **Мирјану Тадић**. Веома брзо, уместо орунуле, подигнута је индентична нова кућа, чак нам се чини да је и накривљеност прозора у приземљу сачувана. У Заводу за заштиту споменика културе кажу, са задовољством сарађују са новим власником. Јесте да није бондручно грађена али испостављена је препорука да у унутрашњости остане сачуван отворен део плафона којим се излази на спрат. Леп и добар почетак. Нова Тешњарка, Мирјана Тадић поштује стару чаршију.

О КЉЕШТАВИЦИ ПОНОВО

Најлепше вероватно и најстарије куће у Тешњарској, Бирчаниној улици и даље чекају, ослобођене једна на другу, да им се помогне да се не уруше. На листи су подавно и оног програма за обнову након земљотреса обе, на бројевима „6“ и „6а“. Пројекат реконструкције поверен је у Заводу за заштиту споменика културе **Љубици Дражић** а ваља рећи, невољно да се од бондручног система градње одустало. Али ће бити враћено степенациште на дворишној фасади, према Колубари. Лето измиче, ваља се надати да ће радови почети бар на пролеће.

МАЛИ ТЕШЊАРСКИ БОН-ТОН ИЛИ ПОДСЕТНИК

Од куће до куће се ишло, разгледало, бележило, коментарисало. Са власницима размењивали подаци, мишљења. Било је то почетком јуна, дуж целе Тешњарске улице. Архитекта **Благота Пешић** из Републичког завода за заштиту споменика културе са колегама из Ваљевског Завода обавио је малу ревизију стања у старој чаршији. Потом, уследила су на адресе педесетак власника тешњарских здања објашњења да у њиховом и нашем Тешњару нема места за подијуме, тенде, неонске рекламе, металне решетке...

Уследили су контакти, саветовања са стручњацима у Заводу на Ачевчевом плацу. Прве не малобројне металне решетке су скинуте, подијуми, тенде...

ТИХИНА КУЦА СА ПОГЛЕДОМ НА ВИДРАК

За породице **Емрековић** и **Савић**, пројектовао је кућу на спрат у Кнез-Милошевој улици, на самом врху, на излазу на Јадар, на броју 48 архитекта **Тихомир Дражић**. Могла се постићи и боља сарадња са аутором, али оно што је и како урађено сведочи да се постигло оно најтеже - како да се нова кућа уклопи у низ околних, времешнијих. Кућа плени, одређује цео улазни низ у трговачку улицу, најављујући је на најлепши могући начин. Да је барем више оваквих добрих решења и на другим местима у граду.

КОД ТОШЕ НА ЋОШЕ

Старији су тако увек називали локал, „јеврејски“, што гледа на три стране на углу Кнез-Милошеве и Андре Савчића. Млађи су ову ниску зграду на угао породице **Дугошија** називали углавном „Код ловца“ или „Ловогурса“. Место окупљања страсних риболоваца и ловаца остало је до данас. Оно што је права новина, је отворени кафић. Први и прави на Тргу код сата у Трговачкој улици. Слутимо, одржаће се.

КИНЕЗИ КОД КАПЕТАНОВИЋА

Да ли је ондашњи Капетановић, власник бакалнице, дућана преко пута „Гранда“ имао икакве везе са морима и океанима, није нам познато, тек у локалу који и данас носи његово име иако је власништво ДИВЕ, стигли су вешти Кинези и отворили сваштарницу. У Чаршији, недоумице, сумње, упозорења да за ту робу није тако ексклузиван градски простор... Уз запажање да је добро посећена, само то и бележимо.

РАНКО НА КЊИЖАРСКОМ ТРГУ

Поставља, сече, уклапа, мери, бајцује полице књижар **Ранко Чолаковић**. У малом, светлом локалу на броју 1 улице Војводе Мишића, који му наликује палати након оног његовог места само за стајање и седење у киоску-књижари. Мало чудо на које смо навикли испод стрехе Робне куће, па онда општинског здања. Покретни дом и радно место четворочлане избегличке породице Сарајлија. Ранко, песник и књижар нам каже, биће то књижара само за нову и стару књигу.

Излог мале књижаре гледа преко Војводиного трга на велику књижару са галеријом КОНТЕКСТ. Храбро како и треба кад се почиње плести венац од духовног цвећа на том великом, светлом тргу.

ДАХ СЕДАМДЕСЕТИХ

У КАЛЕИДОСКОПУ све говори о тим годинама. Рециклирани (интернационални термин) столови, столице, фотеље. Минимализам и функционалност пре свега као дизајнерски хит година у којима се осећао дах новог, лепшег и лепршавијег живљења. У том кафићу ћете моћи да разговарате уз дискретну музику тог времена. Једино такво место у Ваљеву. Моћи да осетите драж бирања плоча на правом аутентичном juke box-у.

Необичан, урбан високоестетизирани кафић по идеји **Драгана Васљевића** архитекте уз подрску и доста труда власника који су од некадашње кафане „Код официра“, на драгоценом месту дали повода да се срећемо, дружимо.

БОЉИ ДАНИ ЗА ТУРИЗАМ

У оквиру и овогодишњих програма Тешњарских вечери један дан је био посвећен туризму. Истина, изостао је град у гостима са својом туристичком и угоститељском презентацијом, али је Ваљево зато ове године било домаћин редовне седнице Управног одбора ЈУТЕ (Југославенског удружења туристичких агенција), као и састанка представника туристичких агенција, општинских служби, комора и туристичких инспекција Западне Србије.

Туристичка агенција „Национал“ организовала је у Тешњу традиционално дружење са својим пословним партнерима и пријатељима.

Након свега некакав новинарски кроки изгледао би отприлике овако: у овом периоду актуелне су измене и допуне Републичког закона о туризму. Циљ је да се заштите права корисника туристичких услуга. Након доношења и примене Закона о категоризацији туристичких објеката време и промене у друштву су показале да су неки објекти неоправдано добијали одређену категорију, да неки у предвиђеном року нису отклонили недостатке а да неки временом нису успели да одрже потребан ниво услуга за категорију која им је додељена. Стога је Министарство за туризам, по речима **Момчила Нешковића**,

Председника УО ЈУТЕ, приступило ревизији неких одлука и већ су четири хотела у Србији „изгубила“ по звездицу.

Притом, сви су мишљења да за туризам долазе бољи дани што је потврдила и овогодишња летња туристичка сезона која је била изненађење и за највеће туристичке оптимисте. **Обрен Ровић**, председник Скупштине ЈУТЕ оволетњи туристички „бум“ објаснио је пре свега стабилним курсом динара и цена горива, стабилношћу тржишта тако да новац више не трошимо на залихе а време на чекање у реду за шећер и уље... тиме што смо се ослободили неких свакодневних и недељних проблема и најзад што је после свега дошло време и за одмор. Овог лета наши људи нису летовали само у овдашњим центрима већ су у већем броју одлазили у Грчку, Турску, Бугарску... **Гордана Пламенац** из туристичке агенције Зејтер-пасворт скренула је пажњу на то и да нам, пре свега бродовима Дунавом, пристиже све већи број туриста из Јапана, Норвешке, Данске, Немачке... Мотиви туристичких похода на ове просторе после десет година ембарга, различити су рекла је госпођа Пламенац и додала - да једни долазе да се увере у наше потенцијале, други праве студијска

путовања и обилазе наше манастире, трећи желе да виде порушене мостове у Новом Саду и зграде у центру Београда... Већем броју иностраних туриста овог лета свакако је допринела и одлика Савезне владе о укидању виза за нашу земљу. Ова одлука важи до 30. септембра а по мишљењу туристичких радника требало би је продужити.

Ако је судити по овогодишњим „туристичким“ разговорима у оквиру Тешњарских вечери долазе бољи дани за туристичку привреду. Једини предуслов је стабилна политичка ситуација на овим просторима.

Милена Петровић

ВЕСТИ...

... У Ваљеву је данас почео тродневни „Југословенски извиђачки оријентациони вишебој“ чија је непосредна организација поверена Одреду извиђача „Илија Бирчанин“ из Ваљева. Учествоју најбоље екипе извиђача из Србије и Црне Горе, њих 40-ак са око 200 извиђача.

... У Шалитреној пећини у Рибници код Мионице, од 26. августа, трају темељна археолошка истраживања овог најрепрезентативнијег налазишта горњег палеолита (од пре 20 хиљада година) на Балкану. Истраживањима руководи археолог **Жељко Јеж**, из Завода за заштиту споменика културе у Ваљеву, **др Душко Мићаиловић** са Филозофског факултета и **др Весна Димитријевић** са Рударско-геолошког факултета у Београду. Ту су археолози музеја у Београду и Шашу, као и из Истраживачке станице у Петници.

... Дискавери клуб љубитеља теренске вожње у Ваљеву организовао је Трећи див-тур трасом планина Повлена и Таре дугом 280 километара.

Двадесет пет ципова кренуло је на рели јуче а вратиће се, надамо се, без икаквих невоља на путу, сутра поподне.

ГРУПНИ ПОРТРЕТ СА ПЧЕЛОМ И ЦВЕТОМ

Најава да ће Тешњарске вечери звучати етно а изгледати и мирисати еско - то ће рећи здраво и природно - најбоље је потврдило вече у Народном музеју уз фотографије **Драгише Меденице** о пчеларству и **Мирослава Јеремића** о цветном биљу. Одавуд Музејом мирише цветно и медно. Пред тремом погледе маме велеле-

чиних фотографија о пчелама, пчеларима и природи у којој је и једнима и другима добро, лепо и здраво, стало је Удружење ваљевских пчелара, а уз цветне „слике“ Мирослава Јеремића је друштво за проучавање лековитог биља, којима сам припада.

Казивањем о вековној традицији

ПЧЕЛАРСКИ ДИЗНИЛЕНД

Кад год питам пчеларе од чега је мед, они кажу ливадски или од багрема. Али, то није истина, јер се мед у нашем крају, пребогатом свакојаким цветовима, прави и од шљивиног, трешњиног, бресквиног и другог бехара. Ја сам највише труда уложио да нађем пчелара који праве необичне кошнице, који граде мале куће, замкове, или цркве. Највише ме је импресионирао кошница попут здања Савезне скупштине коју сам двапут фотографисао у Троноши код Лознице - каже Драгиша Меденица.

око 150 колико их је Друштво биљара обредило а он осликао јер, „толико је било пара да урадимо слике“. Онај који добро зна како је тешко ухватити прави час кад је биље „расположено“ да се „слика“ - фотограф **Душан Јовановић** овако ју

КАКО УХВАТИТИ НАРЦИС

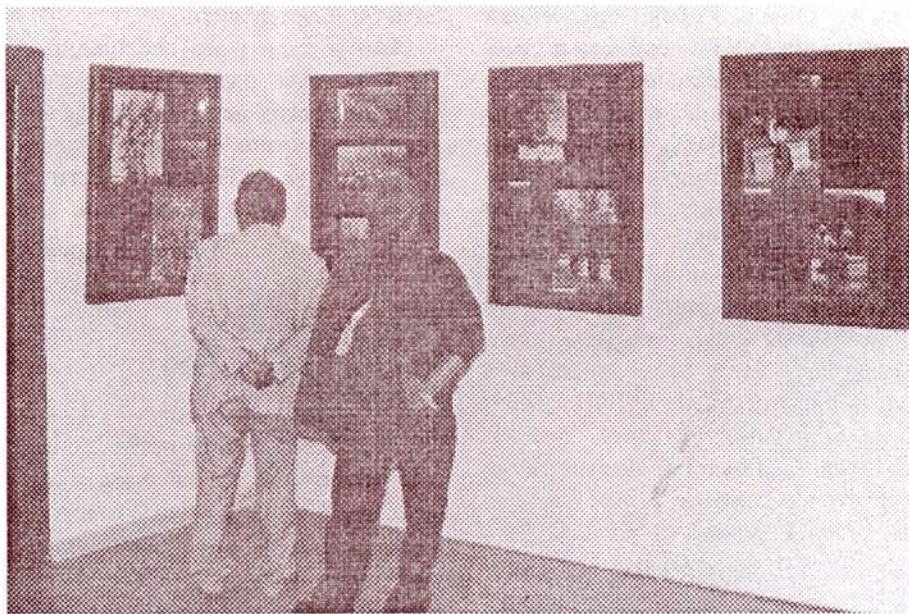
Велика је мука „сликати“ цвеће: најпре погодити право време цветања а потом и да те не задеси много облака и јаког ветра који је наш највећи непријатељ. А биљке су и иначе хировите, мало ме све подсећа на портретисање човека: свако има једну своју типичну слику, све остале су у пролазу. Зато фотографу треба доста времена и стрпљења да своју биљку нађе „расположену“ за „сликање“.

Највише сам се намучио са нарцисом, никако да га затекнем у прави час. Снимао сам га три године и још нисам задовољан! - испричао је Мирослав Јеремић.

је препоручио: „Ове фотографије треба врло озбиљно погледати, јер мислим да је то сада једна од најјачих колекција лековитог биља која је фотографисана у Србији. То није само пуко забележен локалитет и изглед биљке већ има и креативну аутентичност и вредност.“

Групни портрет са пчелама и цветом песмом су окитиле девојке из етно-групе „Развигоре“ и биљарски глумачко-певачки квартет за ову прилику: Радмила Новаковић - Ивана Петрановић - Драган Недељковић - Слободан Петрановић-Шарац.

Т.Г.

Драгиша Меденица: фотографије о пчеларству

пан замак-кошница, ремек-дело пчелара **Милана Веснића**, а старинске кошнице од прућа и блата висе као какви лампиони. Прича о пчелама представља се фотографијама и другим експонатима у десној, а прича о сликаном и истинском цвећу (поређења а и лека ради) у левом крилу музејске галерије. Јер, уз 80 медених Медени-

пчеларења међу Србима Меденицину изложбу је отворио проф. др **Милан Младеновић** подсећањем да је пчеларство у Србији последњих година напредује од свих привредних грана, са 380.000 кошница, 12.000 пчелара и око 3.000 тона меда годишње.

Јеремија на својој изложби портретише 55 лековитих цветова, од

Мирослав Јеремић: фотографски портрети биља

ЗЕЛЕНЕ ВЕСТИ

ЗЕЛЕНИ САВЕТ

И Ваљево има Зелени савет а надајмо се ускоро ће имати и зелену столицу у општинској влади. А Савет се уходава, крчи стазе до циљева који траже и стрпљење и прецизне програме, иницијативе за Скупштинско одлучивање и анимирање јавности. На више седница говорено је о нашим шумама и парковима. Организована је и трибина у којој су о заштити и одржавању шумског комплекса говорили и уважени научници **Милош Копривица, Ненад Рапковић...** Добра почетка.

ВЕЛИКИ ПОВОДАЊ

Не памти се тако подивљали и набујали Градац као јула ове године. Највећу разорну снагу показао је одневши дрвени мост код Иловачића воденице, одваливши део обале на ком је ресторан Видра, променио је изглед неких лука, неки вирови више не постоје, неки су нови створени. Да у несрећи увек има нечега и доброг, потврђују намере Општинске власти да помогне да се утврди десна обала испод бетонске бране, подигне ваљана брвнара - ресторан. Све је спремно као и пројекат **др. Љубише Јефтића.**

ТЕПЦИ

Е, овог лета нађен је тај чудесан, редак плави гуштер на планиским висовима Дурмиторског горја. И много тога још евидентирано у птичијем и свету инсеката и гмизаваца а о миомирисним травама и биљкама да не говоримо. И ово лето подмладак и биолози друштва „Владимир Мандић Манда“ боравили су у Тепцима, најлепшем селу на свету у подножју Дурмитора где настају оне модре реке. Култном месту истраживачког покрета. Селу из којег потичу претци Војводе Мишића. Да истраживачи стигну, село се организовало, уредило пут до школе и много тога још за скоро сто деака и девојчица из Ваљева, Београда, Бачке Тополе, Суботице и Новог Сада.

ДИВОКОЗЕ

Ограђује се не мали простор на тајновитом Медведнику да прими стадо дивокоза из Румуније како би се поново ова дивљач настанила на Ваљевским планинама. Ловци друштва „Браћа Недићи“ имају поно посла да припреме резерват за „навикавање“ и да учине све како би акција насељавања била успешна уз помоћ колега из ове земље чији је Амбасадор учинио све да се давни сан ваљевских ловаца и оствари. Сад само да се мање стадо нађе на врлетима Румунских планина. Па онда хеликоптером.

МЕДВЕДНИК

Открива се полако и верујемо на прави начин ова шумовита и тајновита планина. Шумари и ловци му знају сваку стазу, свако стабло. Откивају га од овог лета љубитељи треренских бицикла, параглајдера. Љубоморно о њему „ћуте“ гљивари али и зналци лековитог биља. И овог лета тихо и неприметно осматрају га, опипавају му пуле стручњаци Завода за заштиту природе Србије припремајући студију да се цео комплекс Ваљевских планина стави под заштиту. А на Медведнику, Крушиков хотел са **Светом Давидовићем** дочекује и испраћа госте, па верујемо и Бебића Луци кренуће како би и требало у заштитничкој сенци успаваног Медведника.

ЛИПА НЕНАДОВИЋА

Нема је више поред ископина старе цркве и вероватно старог средишта Ваљева. Јаком олујном ветру старина огромне крошње није одолела. Била је то стара липа из времена Ненадовића, на његовом имању, поред некадашњег јаза, између пруге и стадиона Крушика. Под заштитом. Нова није посађена. Она је била и последња материјална оставштина Ненадовића у Ваљеву.

Љ. Љиљак

КОЛИКО КОШТАЈУ ВЕЧЕРИ

Покровитељ летњег фестивала - Скупштина општине Ваљево издвојила је скромних 200 хиљада динара, колико је могла и ни динара више, уз најстрожу контролу наменског трошења. Али, кажу људи „од касе“ - сви хонорари, ауторска и друге услуге, биће овога пута на време намиреени. „Тешњарске вечери 2000.“ су до скоро биле међу највећим дужницима у Ваљеву.

Главни донатор Фестивала је ПП „Вујић“ са 150 хиљада динара, велики донатор Астра банка учествује на 75 хиљада динара. Међу осталим донаторима посебно се издваја Иннос-ангросировина која је даровала покретну трибину, са више од 300 места, вредну 60 хиљада динара.

ОСВАЈАЊЕ ФРАНЦУСКЕ

БИЛА ЈЕ ТУРНЕЈА, А НА ТУРНЕЈИ... Фолклорног ансамбла и Оркестра КУД „Абрашевић“ по Француској од 7. до 28. августа - на десетине успешних наступа уз аплаузе и честитања домаће публике и, што посебно радује, уз позиве организатора земље-домаћина за будућа гостовања.

Учешћем на једном од највећих европских фестивала фолклора у Конфолану, недалеко од Лиможа, пред око 5000 посетилаца концерта на позорници „под ведрим небом“, абрашевићевци су одушевили. Званичне похвале упутио им је председник Фестивала г. Анри Курсаже на пријему у својој вили, приређеном у част свих учесника - дванаест угледних ансамбала из целог света.

Народни оркестар одржао је и пет самосталних концерата, после којих је од председника Фестивала уследио позив за седмодневно гостовање у Паризу у време Божићних празника.

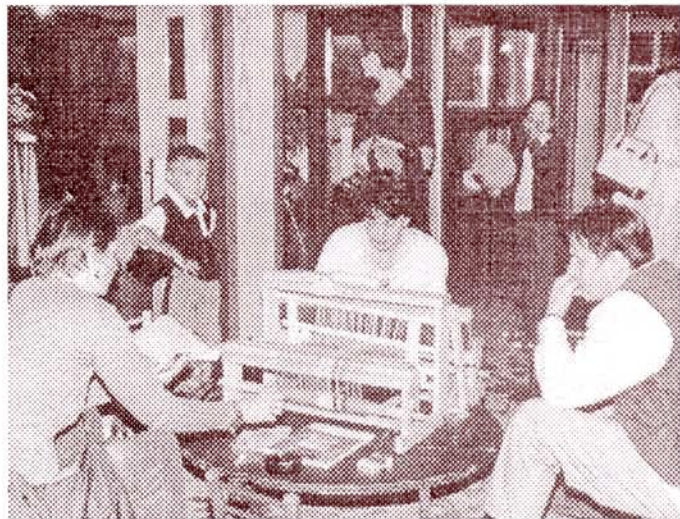
После Фестивала у Конфолану од 11. до 19. августа, турнеја је настављена по градовима јужне Француске, а о добром пријему наших народних песама и игара (чак 17 кореографија) сведоче одличне посете, од две до три хиљаде посетилаца по концерту.

Б.Б.

ТЕШЊАРСКИ
МАСОНОША

УМЕТНОСТ ТКАЊА

У Галерији „Ум-етно-ст“ у Тешњару је изложба тканица десетак чланица Удружења за очување и развој ручног ткања из Београда, међу којима је и **Гордана Марковић** из Ваљева. Прелепе тканице, откани одевци и декоративни предмети који се уз из-

Гордана Марковић за разбојем пред Галеријом „Умешности“

ложбу могу купити по приступачној цени.

- Ткање је колико леп и изазован, толико и физички напоран посао, који захтева много воље,

умешности и стрпљења. Али, ономе ко зна да цени лепо и вредно ништа од овога неће бити скупо: откано платно, прекривач, прслуцу, ешарпе, хаљине... - каже Гордана која малом финском, стеном разбоју пред Галеријом открива тајне ткања. Овакав дрвени разбој може паћи места у свакој кући, јер има радну површину од само 60 цм, сасвим довољну да се прави метражно платно. Преко Удружења за ручно ткање разбој кошта 430 ДМ.

Школа ткања у Ровнима

ПРИОНИ МОБО

Са међународног етно - кампа у Ровнима

Друштво истраживача „Владимир Мандић Манда“ са фирмом „Дунавиза“ **Миодрага Мандића** из Београда организовала је успешан етно-камп „Моба“ у напуштеном домаћинству породице Живковић у Ровнима. Двадесетак младића и девојака - студента из Француске, Белгије, Немачке, Словеније, Русије и наше земље од 15 - 28. августа трудили су се да упознају и обнове дух и наслеђе старог српског сеоског домаћинства из 19. века. Доста тога су могли да науче од врхних стручњака и зналаца о народном градитељству, пчеларству, грнчарству, духовном наслеђу нашег краја...

У сред „Мобе“, 24. августа, приређено је традиционално, истина подневно сеоско посело са богатим пошним ручком за многобројне пријатеље из Београда, Ваљева и других места. Било је и представника угледних фирми, па и дипломатског кора. Али, почасно место припало је суседима - мештанима Ровни који су дошли породично. Јер млади са мобе су у Ровњанима стекли праве пријатеље. Међусобно су се свакодневно посећивали и помагали. О њиховој љубазности и гостопримству много су причали Мод, Борис, Ане-Лиз, Елоиз из Француске, Ан Дор из Белгије, Себастијан из Берлина, Драго из Љубљане... Ровњани подједнако узвраћају хвалу: „Добра, много добра деца!“ - каже старина **Живко Живковић**, силно обрадован већ прве вечери кампа када је за светлео осам година угаси прозор куће Живковића. **Тома Живковић** је радостан што опет у његовој родној кући има живота, што се дими одак у вајату, што је Себа-

стијан поправио пекару за домаћи хлеб... Нада се да ће и наредних година млади овде долазити. Код **Трифуна Ракића** су једног дана скупљали сено у пољу и силно се забављали возећи трактор. Споразумевали су се, тврде и једни и други, савим добро и без преводиоца. „Најбоље са Французима и, да видиш, понека се реч и разуме!“ - приповеда бака **Вера Селаковић**...

Једино на шта су се неки страни учесници Мобе у Ровнима пожалили је то што није било више посла. Очекивали су да праве „дрвену кућу“, то ће рећи вајат, што овога пута није било могуће. Чудили су се, уз то, како се код нас не ради 150 дана у години, како свадба траје три дана. Ко је хтео разумео је, а нама остаје да се и сами о по-
нечем над собом запитамо.

„Три ливаде“ - „Развигооре“ и „сираници“

КУЋА С ПОГЛЕДОМ

Требало је да прође пуних 15 година да мало бело здање на платоу Војводиног трга дочека културну мисију која му је од почетка била намењена - галерија и књижара! Од 19. августа оно је оаза лепих, за наше прилике и ретких, нарочито страних књига, часописа, недељних и дневних новина - с једне - галерија слика - с друге стране. Кућа с погледом

кроз троја врата према колубарској веранди, платоу Трга и хотелу Гранд. Упућени ће доћи, мноштво осталог, мање упућеног света ће једноставно наићи, свратити и потом уредно залазити међу књиге и часописе, да их купи, поручи или само прелистава и ишчитава; да разгледа слике, цртеже, графике, инсталације...

Александар Урошевић из фирме „Контекст“ постарао се да истоимена нова кућа културе има око 1.200 наших и иностраних књижевних издања и периодике. Ускоро стиже Интернет а потом и Интернационални образовни центар. Уз књижару „Контекст“ стоје врли издавачи: „Инглиш бук“, „Народна књига“, „Интерпрес“, „Југословенска књига“...

По позиву уредника Галерије „Контекст“ - сликара **Миодрага Пешинћа**, прву изложбу приредило је 12 студената сликарства у класи професора Добрице Бисенића, најбољој 2001. на ФЛУ у Београду. Свеже, смело и истраживачки; индивидуална поетика и ликовни став сваког од младих аутора. Будуће изложбе у Галерији „Контекст“ на Војводином тргу биће одабиране конкурсом у сарадњи са УЛУС-ом.

Љ.К.

Књижара „Контекст“

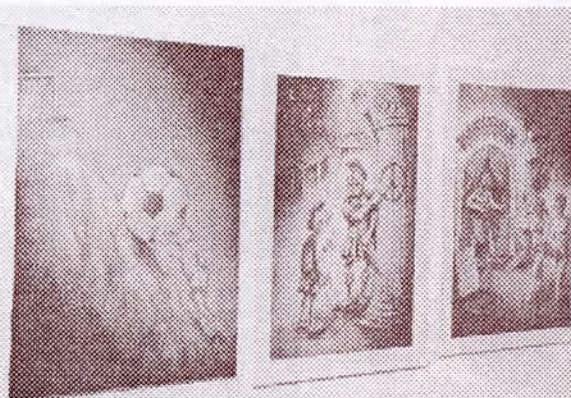
ХАЈДЕ ДА СЕ ПОГЛЕДАМО

Реч Бранка Лукића са ошварања изложбе карикаџура

Ваљево је захваљујући много чему заслужио више карикатуриста него што их има. Али, не рађа мајка сваког дана момке који умеју да гледају, знају да цртају, само не могу да нас разумеју када се озбиљно прихватимо подухвата којег се други нису ни сетили, или пројекта сасвим магловите провинијенције. А кад се препознамо - кисело се смешкамо и у себи занесено толкујемо: Боже благи, да нема карикатуриста где би нам био крај!

Упркос тим повременим примислима морамо бити задовољни квинтетом **Николић-Обрадовић-Арсенић-Костић**, тим пре што су и они задовољни нама. Бар овде је очигледно да смо довољно инспиративни и провокативни за „сликање“, по принципу да свако гледа своја посла, нека они само цртају а ми знамо шта ћемо да радимо. Захваљујем господи ваљевским карикатуристима што су уложили труд да ове Тешњарске вечери учине сликовитијим.

Изложба је стварно отворена - хајде да се погледамо!

СУСРЕТИ И УТИСЦИ

Сергије ЛУКАЧ, доајен српског новинарства и професор ФПН: „Прво што сам у Ваљеву запазио је овај дивни урбани амбијент, овај мост, ова лепа Гранд кафана и овај пристојни млади свет који нас је дочекао. Има нешто отмено и посебно, има много деце чему се као Србин радујем.

Цео амбијент ми се допао, није било оне супер или хипер организације већ је присутна она мала опуштеност словенског комфодитета. Просто сам задовољан.

И одлазим са осмехом из Ваљева, који улазећи у град нисам имао, јер сам опрезно чувао и осмех и намерност да просудим своја осећања о Ваљеву.“

Бранко ЦВЕЛИЋ, позоришни (ЈДП), филмски и телевизијски глумац (Бане БУМБАР): „Ја сам се приближио Ваљеву изакола, са Дивчибара и нагињем више на ову ваљевску страну а не на ону ужичку. Више због људи, зато што имам доста пријатеља Ваљеваца, и ан данас их имам, а то ме приближава самом граду Ваљеву. Увек ми се допадало да дођем у Ваљево, и сад сам дошао не послом већ приватним задовољством, учествујем у цјип релију. Лепо је, волим да прошетам кроз Тешњар са пријатељима као ево сада са Леоном Делеоном.

ТЕШЊАРСКИ
ПЛАНОЊА

Рале Дамњановић казује "Мосћарске кише"

Изложба ћиканина у галерији УМЕТНОСТ

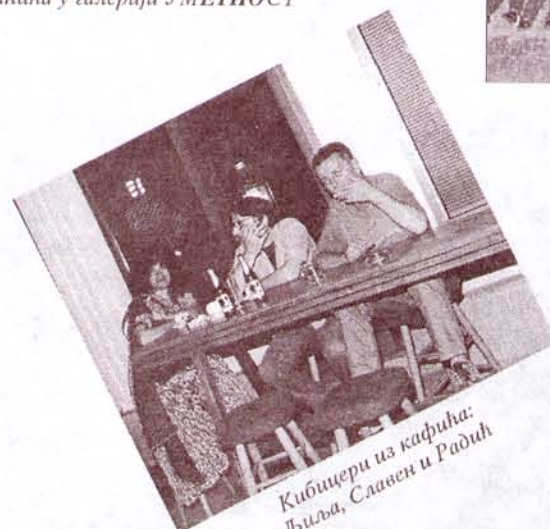
Гледалиште летње изложнице

Глуцац Слободан Пејрановић Шарац са најмлађом публиком

"Мозаик корнети" код Мефија у Тешићу

Кибицери из кафеа: Љиља, Славе и Радих

"Вунени" сладолед у Тешићу

Појац Павле Аксенијевић са жрујом "Зайис"

Друштво пред Ковачевим ханом

ФОТО

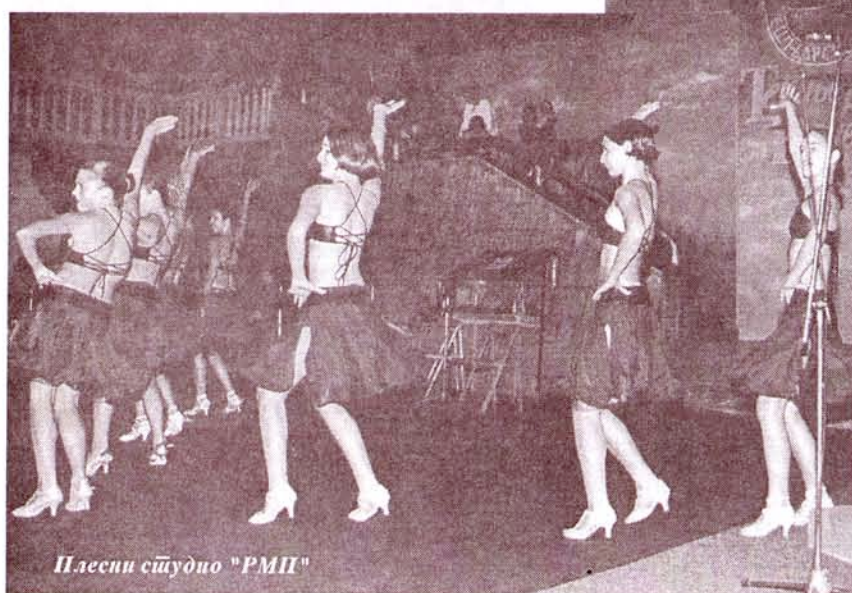
МОЗАК

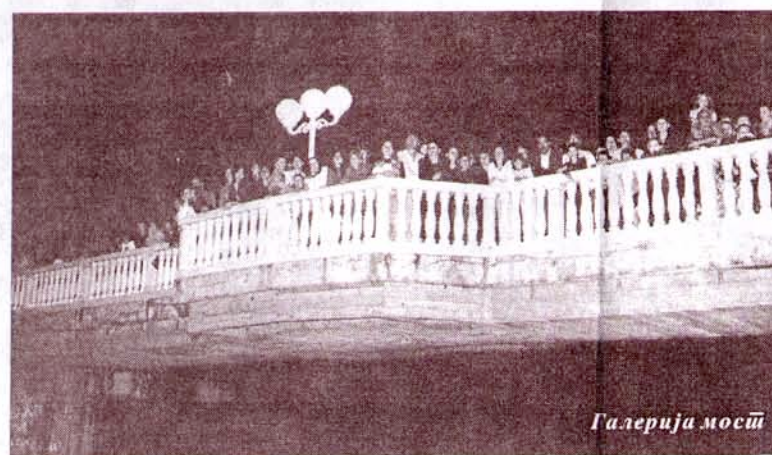
Три генерације вечери

Са модне ревије "St. George"

Плесни студио "РМП"

Галерија мосћ

Момци из BACK STAGE-a

Мали клоун

Вече злудице
Кайтарине Вићентијевић

ЧЕКАЈУЋИ РАМИРЕЗА

Традиционални концерт уметничке музике за свечано отварање Тешњарских вечери овог пута је извео Мешовити омладински хор „Абрашевић“ са диригентом Драганом Васиљевићем, солистима - сопраном Дубравком Арсић и баритоном Владимиром Андрићем уз изван-

Овај концерт се изводи сваке године у некој од светских музичких метропола. „Миса Кристоља“ траје само 16 минута и то је читав концерт. Њен аутор је са својим саставом овим делом обишао читав свет а изразио је жељу да до краја ове године буде и у Ваљево! Пожелело је Рамирез

Хор „Абрашевић“ и „Паћамама“

редни ансамбл „Паћамама“. Било је то премијерно извођење популарне Рамирезове „Мисе Кристоља“, духовне композиције по мотиву традиционалне јужноамеричке музике, о којој нам је диригент Драган Васиљевић, уз остало, испричао:

- Ово је не само Ваљевска премијера, јер је она једино још извођена код нас пре 30-так година. Само једном је „Мису Кристоља“ извео хор „Крسمановић“. Ова духовна композиција Аријела Рамиреза прославила се у свету захваљујући управо што је у њу уткан традиционални аргентински етно-звук. До сада је снимљено седам верзија овог дела а славни тенор Хозе Карерас је међу њеним солистима.

да са нашим хором и својим ансамблом изведе „Мису Кристоља“. Ми смо већ били у Амбасади Аргентине молећи да нам она доведе у Ваљево Рамирезов квинтет однекуд са европске турнеје током септембра и октобра. Чини се, нажалост, да Аргентинска амбасада има премало новаца за културну размену, али бићемо и даље упорни. За сада, на Тешњарским вечерима, а верујем и још дуго, уживајмо у прекрасној „Миси Кристоља“ уз помоћ врних оперских солиста и ансамбла „Паћамама“ који нам дочарава скоро аутентичну музику под Андима, поготово са оригиналним инструментима - пановом фрулом, чаругом, бомбом...

ПЕЋИНСКИ ВАВИЛОН

„Ја сам Белгијан и ја учим српско-хрватски“. „Добро сам“, прве су реченице на српском Џулијана, студента права из Белгије, једног од петнаесторо учесника Међународног кампа истраживача у Петници. Десет дана младићи и девојке из Европе и једна Јапанка бораве ових дана у Истраживачкој станици у Петници и ваљевским спелеолозима помажу у чишћењу Петничке пећине.

Францускиња Маја, студент социологије, после свега што је о Југославији видела на телевизији, признаје да се помало плашила да дође, али људи које је до сада срела одушевили су је гостољубивошћу.

У десет дана дружења и помало рада, учесници кампа једно вече резервисали су за представљање земаља из којих су дошли.

С. Петровић

СВЕ ПОЧИЊЕ ОД ЉУБАВИ

Млади француски дипломата, **Оливије Анрар**, саветник у Амбасади Француске у Београду, стигао је у нашу земљу само три дана пре доласка у село Ровни, у обилазак Међународног етно-кампа у којем, као и на другим мобама овог лета код нас, највише има његових младих земаљака.

У живописном амбијенту традиционалног, истина подневног сеоског посела са богатим пошним ручком, господин Анрар нам је рекао да је за њега врло важно што се већ на почетку службе код нас нашао управо у аутентичној природи и међу нашим сељанима. То му, каже, омогућава да открије културу села, брда и шума, која је неупоредиво аутентичнија од оне у граду, где се културна обележја и утицаји мешају, где се култура све више интернационализује. Поверио нам је, уз то, да га је долазак на обронке Медведника подсетио на његову завичајну Корзику.

- Сматрам да је врло важно што млади Европљани на оваквим окупљањима у вашој земљи откривају наслеђе тамо где је култура рођена, баш у селу. Култура има велику улогу у развоју свих земаља и у успостављању пријатељстава међу народима и државама. Млади се лако споразумевају, лако примају и разумеју разноликост начина живота и културе својих очева и предака и, самим тим, и време које долази.

Слушајући изворну девојачку групу „Развигоре“ из Ваљева, поготово када је певала скупа са младим пријатељима - Себастијаном из Берлина, Дашом из Москве, Мод и Елин из Париза и Радена - господин Анрар је признао да је препознао једно лепо, потиснуто осећање припадности свеопштим коренима. Констатовао је, каже напоследку, да све почиње од љубави, као у старим српским народним песмама.

ИСКЉУЧИТЕ РОК! (ЧИК АКО СМЕТЕ)

На преласку из седамдесетих у осамдесете године прошлог века, Ваљево је одлучило да од градића постане град. Калдрму преко пута Дома културе заменио је парк чиме се доба вашара, као најмасовније народске забаве, дефинитивно окончава. Иако нас неке религије уче да реинкарнација не постоји, схватио сам да се то односи на жива бића и да није богохуљење, на пример, у Тешњарским вечерима препознати реинкарнацију вашара. Жена змија и гутачи ватре - позоришне представе; народњаци под шатром - евергрин; изложба коња - изложба наса; народна ношња - маскенбал. Храна и пиће се нису мењали, али они се праве од живих бића и ту реинкарнације нема, јасна ствар. А рок-концерт, чега је он реинкарнација? Зиди смрти, наравно! Пошто видим неверицу у вашим очима, подсетићу вас да су једино купање у Колубари, шутке или скакање са бине на главу упоредиви са ризиком вожње у оном великом дрвеном бурету. Да не помињем како је и звук сличан.

Тешњарске вечери су по петнаести пут. Скоро исто толико пута имамо и рок-концерт у оквиру њих, а мени још увек нешто запара уши (и није то музика) када чујем који ће извођачи наступити. Ове године свирају Деца лоших музичара, што би био еквивалент, на пример, промоцији писца добитника НИН-ове награде за 1994. или 1995. годину. У реду, рок-музика није књижевност, али професионална деформација ми на-

лаже да приметим како је поменути бенд 1994. или 1995, у доба своје највеће славе, у Централ клуб привукао триста људи. Сада ће га гледати пар хиљада, аргумената за теорију о вашару, зиду смрти и реинкарнацији, а за похвалу је једино то што су овај пут бар изостале помпезне најаве. Година је 2001. и за рок-музику прилично касно, тако да је сваки корак у том правцу скоро унапред осуђен на пропаст. Организатори нису били ни свесни колико су у тренду када су прошлогодишњи наступ Ортодокс Келтса најављивали слоганом „Искључимо рок“. Ево, погледајте сада листе најпродаваних домаћих поп-издања: Србија - саунде глобал, Теофитовићи, Лајко Феликс, Огњен и пријатељи, Биља Крстић, Сања и Балканика... Етно браћо!

Опет, тешко је оправдати оно од раније сервирање политички подобних бендова са естрадно-менаџерским везама, бајатих, те такозваних звезда које су „храбро“ узимале хиљаде марака за свирку, али се ника по том не усудише свратити до Ваљева да одрже прави концерт. Маћехински однос према локалним рок-музичарима прича је за себе.

Истину говорећи, прави рокери тешко да су и имали шта да траже на Тешњарским вечерима на концертима заједно са родитељима. Колико се сећам, моји су главом без обзира бежали већ на прве тактове, проглашавајући ме безнадежним случајем какви су за њих били и „лудаци“ које сам слушао. Сад кад сам одрастао,

ваљда разуман човек, када схватам да није баш пристojно буком тероризирати читав град, срце ми ипак затрепери од радости кад чујем жалопојке и бес старијих (а и младих) родитеља спрам несносног техно и репа... и ко то уопште музиком назва! Неукроћена, дивља младост - то вам је рок, а ви га назовите како год хоћете.

Роберто Милић

„Јелка“ - Марија Николић

МИШ И НЕРВОЗНИ ПОШТАР

Преко стотину малишана продефиловало је Летњом позоришном на Колубари на традиционалном маскенбалу.

Заслугом бака-креатора, најмаска је припала Андријани Крстић, за костим миша, док је титулу најбоље маске понео „нервозни поштар“ Матија Јовић.

Како изгледа „луда госпођа“ показала је Невена Јанковић и за то награђена најмаштовитијом маском. Тетурајући сценом, мали „пијанац“ Богдан Ђукановић измамио је буран аплауз, а од жирија награђен је најсавременијом маском. Испод боксерске капите и рукавица сакрила се Јелена Дамњановић - најстрашнија маска. Летњом сценом прошетале су и познате светске звезде, попут Шер. Власници овог костима Сави Васиљевић припала је диплома за „најстарију“ маску. Како клонови умеју да насмеју, показала је Софија Обрадовић и освојила титулу највеселије маске. Бурну одушевљења изазвао је најмлађи учесник, „мали спортиста“, Давид Арсић. Најоригиналнија маска је „новогодишња јелка“ испод које је провиривала Марија Николић.

И ове година била је права експанзија циганчица, доктора, клонова, дама из разних крајева света, принцепа...

Уз весели дејчи смех и песму „Живот је маскенбал“, на најбољи начин је одсликана људска потреба да, бар на трен, ускоче у туђу кожу, односно маску.

Милица Петковић

„Бајага и инструктори“ на рок-вечери 99.

ДОГАЂАЛО СЕ У ОВЕ ДАНЕ

Од 28. августа до 2. септембра

ПРЕ СТО ГОДИНА

Театар - Нишко позориште „Синђелић“, које је тада спадало „међу најбоља позоришна друштва у Српству“, започело, крајем августа 1901. гостовање у Ваљеву, дошавши овамо из Пожаревца. Судећи по свим оновременим новинским вестима, гостовање је било сасвим успешно, мада је у почетку бивало у том сми-

зредне гимназије, а од њихових виших разреда основана посебна школа - Виша мешовита реална гимназија. Она се уселила у школску зграду на Косанчића венцу; директор Блажо Матуновић. Основане су и три осморазредне основне школе: „Жикица Јовановић Шпанац“, „Миша Дудић“ и „Андра Савчић“.

и садржајна дружења.

ПРЕ 10 ГОДИНА

Тешњарске вечери - Пета летња серија приредби којима је Тешњар главна позорница почела је 23. августа и трајала до 1. септембра. Ансамбл „Свилен конач“ имао је, 28. августа 1991. године, концерт на Кеју 1 устанка, а млади ваљевски музичари у Галерији 34. Секстет Јована Маљковића и Марија Михаиловић изводили су цез 30. августа. Вршчани су се својим разноврсним програмом представили 31. августа, а сутрадан увече позорница на Кеју прихватила је „Абрашевићеве“ играче и музичаре. Радио Ваљево је објавило један број „Тешњарског гласоноше“.

Наслови - О томе шта нам се онда дешавало и како смо онда живели понешто говоре и сами наслови новинских чланака, објављених у „Напреду“ од 30. августа: „Олимп комерц“, претворен у згариште (о уништењу просторија агенције за новчане позајмице и набавку аутомобила самокредитирањем); Опозиција се ујединила; Шљива од шест до 10 динара; Бесплатан превоз за избеглице; Суноврат индустријске производње; Суђење српском комунизму; Проширен штаб за избеглице; Црква као културни посленик; У иностранство за своје пензије; И Ваљевац на тенку („ексклузивно са прве линије крајишког фронта“).

Победник - Највећи трофеј југословенског бокса „Златна рукавица“ припао 31. августа Светиславу Стојковићу, боксеру „Металац - Звечева“ из Ваљева. Он је пред ваљевском публиком победио репрезентативца и носиоца бронзане медаље са европског првенства Мују Бајровића.

Ратници - Мобилизација војних обвезника, трећа те године, почела 1. септембра. Две претходне мобилизације, мајска и јулска, имали су превентивни карактер. Овога пута мобилисани резервисти и војници на одслужењу редовног војног рока упућивани су у рат који се разбуктавао широм Хрватске.

ПРЕ ПЕТ ГОДИНА

Духовност - У ваљевском Дому културе одржана, 1. септембра 1996. године, духовна академија „Светиња живота и бела куга“.

Премијера - Свечаном премијером почело у Ваљеву, 2. септембра, приказивање домаћег филма „Лепа села лепо горе“. Улазнице су, као некад давно, куповане и код тапкаршоа. На тај начин су у Ваљеву обновљене свакодневне пројекције филмова, обустављене у условима инфлације, ратне изbezумљености и свакојаким оскудица.

Штрајкови - Нова школска година почела изливима социјалног незадовољства просветних радника. Ваљевска гимназија ступила 2. септембра у петодневни „штрајк упозорења“ због вишемесечног заостајања у испитима зарада.

Здравко Ранковић

слу извесних зебњи јер су му претходили доласци међу Ваљевце, два лета узастопно, одличних глумаца Народног позоришта из Београда. При крају овог гостовања „Синђелић“ је извео „Прокоп“ ваљевског гимназијског професора Живка Романовића и „Необазривост“ И.С. Тургењева у Романовићевом преводу. Нишљике су своје ваљевске представе играли „у арени“ хотела „Србија“ све до око 10. октобра 1901. Из Ваљева су отишли у Крагујевац.

ПРЕ 75 ГОДИНА

Штрајк - Крајем августа 1926. године ступило је у Ваљеву у штрајк седам војскаских радника. Захтевали су да им се радно време скрати са 12 часова на 8 часова, али се ништа не зна о исходу те њихове борбе. Тада је, иначе, у Ваљеву било шест војскаских радњи са осам радника и три шегрта.

Баџи - Ваљевска гимназија је школску 1926 - 27. годину почела са 1.139 ученика (756 дечака и 383 девојчице). Католика је било 15, сви остали православци. Средња пољопривредна школа је ту школску годину почела са 125 ученика у три своја разреда. Највише их је било из Ваљевске области (18), затим из Зетске (16), Ужичке (12) и Београдске области (11 ученика). Католика - два.

Катастрофа - Штитаста вањ је те године опустошила шљивике у Ваљевском крају.

ПРЕ 50 ГОДИНА

Школство - Школска година 1951-52. почела је у Ваљеву са неколико радикалних промена. Укинута су обе осмора-

ПРЕ 25 ГОДИНА

Покровитељство - Председник Југославије Јосип Броз Тито прихватио се, 30. августа 1976. године, покровитељства на 10 Југословенским сусретима аматера „Абрашевић“. За ову манифестацију и њене ваљевске организаторе то је онда представљало признање највишег реда.

Устава - Отпочело, 31. августа, преграђивање Градца. Камен темељац је положио оновремени градоначелник Сретен Јанковић. Та бетонска брана требало је да представља први у низу објеката у склопу амбициозно замишљеног рекреационо-купалишног центра. По најављенијем прегооцу тога подухвата брана је прозвана Берковом. Велибор Берко Савић се с разлогом поноси тим својим прегнућем али још и више жали због делимичног остварења те замисли.

Зајам - Првог септембра почео упис зајма „За добар пут и живот без поплава“ којим је сакупљан новац за изградњу ауто-пута Београд-Ниш и за регулацију водотокова. Иако је та кампања имала да траје пуна три месеца, висок одзив испољен је већ у првим сатима. У ваљевској пивари је, на пример, до подне првог дана зајам уписало 90 одсто радника; већина по једну плату, а многи и више.

Школа - Основна школа „Сестре Илић“ почела нову школску годину у свом садашњем здању чија је изградња финансирана самодоприносом Ваљеваца.

Пријатељство - Ваљевски поштари и телефонисти угостили своје колеге из Задра, са Ваљевом збратимљеног града. Они су на тај начин започели своја честа

ОД ВЕЛМОЖЕ ВЛКДРАГА ДО РЕДИТЕЉА ЗОРАНА

Пред сушрашње представљање ИП „Колубара“

Завршено је објављивање друге књиге Биографског лексикона Ваљевског краја. Његових 408 страна испуњено је биографијама 626 личности чија презимена почињу словима од Ђ до М. У првој књизи (изашла 1998. године такође на 408 страна) публиковано је 590 биографија тако да је до сада у Лексикону представљено 1216 значајних, познатих и занимљивих личности. Већина их је рођена и живела на подручју општина - Ваљево, Лајковац, Љиг, Мионица, Осечина и Уб - које чине садашњи Колубарски округ. Уз њих у овим књигама је и приличан број људи којима је завичај другде, понекима и у иностранству, а својим су животима и својим делима бивали везани за Ваљевски крај.

Лексикон почиње неколиким подацима о монаху Авакуму из 18. века, игуману некадашњег манастира у Рибници код Мионице, чији се потпис сачувао на једној старој књизи, доцније доспело у цркву села Помаза код Будимпеште.

Низ од 1216 биографија из прве и друге књиге Лексикона завршава се животописом официра Лазара Матијевића (1877-1959) који је у

Белановици и рођен и умро и за Белановицу и Качер много шта важно учинио.

Најстарији међу свим тим личностима је властелин Влкдраг, челик краља Уроша III Дечанског, сахрањен 8. маја 1327. године у селу Дићи. Најмлађи је филмски редитељ Зоран Ђорђевић (рођен у Ваљеву 7. новембра 1962).

У првој књизи најобимнија је биографија Гордана Бабић-Ђорђевић, универзитетског професора историје уметности (372 реда), затим епископа Николаја Велимировића (324 реда), кнеза Илије Бирчанина (292), Витомира Вулегића и Драгојла Дудића (по 263), Борислава Благојевића (237), Јована Бобовца-Симића (230). Десанки Максимовић је у другој књизи Лексикона припало највише простора - 306 редова.

О неким личностима је, с друге стране, написано тек по неколико редова пошто за више није могло да се пађе података.

Лексикон излази од 1996. године у свескама чији је обим четири до пет штампарских табака. По пет редовних и једна допунска свеска повезују се у јединствене књиге.

У коју се повезује и нумерише 111 примерака ове књиге која на тај начин добија и библиофилску вредност. Тај део посла раде мајстори водеће београдске књиговезнице „Паштрмац“ (основана 1937).

Ову едицију ће, иначе, чинити још две књиге са око хиљаду нових биографија. На њеном завршетку налазиће се допунски део са биографијама изостављених личности, допунама многих већ објављених биографија и исправкама уочених нетачности. Ту ће, затим, бити и одговарајући регистри.

Жеља је издавача да целокупан посао заврши 2004. године.

Уредник Лексикона - Здравко Рапковић * Редактор - Зоран Јоксимовић

ВЕЧЕРИ ПРОМАШИЛЕ ЛЕТО

Јутром бирамо сунчане стране улица. Ократили дани а поодавно су краћи, од јула на еквиноцију а на то смо заборавили у врелом и претоплом Госпојинском месецу који је ево неповратно у овој години за нама. Чинило нам се, звезда ће грејати и дан и ноћ до последње фестивалске вечери, да ће и невидљиви диригент временских мена бити милостив на насху фесхту након свих претрпљених олуја и поплава.

Да ли су организатори рачунали на то, није нам познато. Тек усахло се у петнаесто лето Тесњарских догађања заборављајући на ђуди времена. Признајемо бивале су те Вечери и у Миољском, Рујену, а и почетком Госпојинског месеца. Али ваља поштовати Сунце и Месец и путање Зодијака.

Велики жути балон над Колубаром протеклих ноћи подсећао нас је на топлину мирисних дуња које тек стижу па нам је бивало топлије на летњој позорници док смо, помало несвикли на вечерњу хладноћу, подрхтавали. Некима ни то није помогло да издрже па су на позорницама остајала празна места.

Ако је овај петнаести фестивал превагнуо на Миољданске дане, не мора наредни ма колико да нас и сиротињско лето може огрејати.

ПОСЛЕДЊА ВЕСТ

Уз изложбу фотографија и друштава за проучавање биља и гљива, данас је у Народном музеју у Ваљеву представљен „Водич кроз свет лековитог биља“, књига у издању Института „Јосиф Панчић“ из Београда.

Водич су припремили и приредили врсни фармацеути, доктори наука Славољуб Тасић, Катарина Шавикин-Фодуловић и Небојша Менковић.

СВУДА ПОЋИ, У ТЕШЊАР ДОЋИ!

Нису први путници у Тешњар дошли кад су Тешњарске вечери започеле, стизали су, као Евлија Челебија, и три века раније. О Тешњару писали су све најлепше насловљавајући га као Ваљево, јер другог Ваљева заправо није ни било. Онда се Ваљево, у сад већ претпрошлом веку, селило

аутобуса, казиване су добродошлице и дизане здравце, наши путољупци причали су приче са путовања а, помало успут, сваке смо године скромно показивали и признања нимало скромне вредности: најлепши излог Ваљева, шампион YU туризма, грамата шабачко-ваљевске епархије,

програми сишли на Колубару а после уређења и затварања саобраћаја и на Трг кнегиње Љубице, са великом вероватноћом да сада и одатле буду протерани. Има логике у садашњим протестима Тешњараца што је Тешњар остављен по страни, али има логике и у оценама Фестивалског одбора да су Тешњарци управо упорним захтевима за саобраћај кроз чаршију и недостатком иницијативе допринели да осим „Галерије 34“ у Тешњару других простора за културне програме дуго није било.

Као позитиван пример, од почетка истицана туристичка агенција „Национал“, која је својом организацијом програм, уз консултацију са организатором Фестивала, доказивала да се атрактиван програм може направити и без бучних захтева за финансирање из буџета. Још увек важи закључак да би уз сличне догађаје испред још неколико локала у Тешњару, Тешњарске вечери опет прешле на десну обалу Колубаре. Добар пример ће овог лета бити етно-програм који у оквиру Тешњарских вечери приређује галерија „Уметност“ у Тешњару. Тешњарска ће, такође, бити и промоција ваљевских књижара на Кеју првог српског устанка са рекламном продајом књига, уџбеника и школског прибора.

Ове године је, током фестивала, саобраћај затворен у вечерњим часовима, омогућено је коришћење уличног простора без надокнаде и постављање тезги за продају робе без ограничења радног времена. Чини се логичним да ће се Тешњарци овим олакшавајућим околностима одазвати, о чему већ има наговештаја. Са здравом логиком да ни „кућа путујућа“ не сме никад отпутовати тако далеко да не буде и у свом граду кад је најзанимљивије.

Бранко Лукчић

преко Колубаре, а Тешњар помало заборављао и дотрајавао. И било је скоро све дошло до краја кад нам се Тешњар лета господњег 1987. вратио. Нимало случајно, истог лета почеле су Тешњарске вечери, а још мање случајно, прве је вечери била промоција књиге „Занатство ваљевског краја“, јер је Тешњар од почетка био чаршија правих заната.

У то доба туристичка агенција „Национал“ можда је само као идеја постојала у глави њеног творца Рада Марића, јер туризма, као нови занат, код нас још није био познат. Догодило се да се све добро погодило: „Национал“ се појавио усред Тешњара и најавио на Тешњарским вечерима 1995. Некако лако и природно тај је термин остао ових шест година.

Увек су са нама овде били глумци и музичари, стизали су фијакери и први српски аутобус Бране Драгојевића, а и прва три „Националова“

бизнис-партнер године, Септембарска награда Ваљева...

И тако, годину за годином, растао је „Национал“, а множиле се и Тешњарске вечери. На жалост, за разлику од „Национала“, често су се и селиле. Право место које је опробано после рушења бараке Друге здравствене станице и било богом дано за тешњарски трг и фестивалске програме - распродано је и заздано. Потом смо бине и трибине премештали по Тешњару наилазећи често на протесте Тешњараца због гужве и буке а највише због затварања саобраћаја. Тако су главни

ЈОВА НАЛБАНТА

Пише: Борислав Вујић

Прво да објаснимо шта занчи реч налбанта, или налбантин. То је поткивач, турска реч. Тако се Јова представљао, а и други кад о њему говоре, кажу Јова Налбанта.

Право име и презиме овог мајстора је Јован Д. Вељић, који је пореклом Моравац, рођен у селу Багрдану код Јагодине. Јова је млад, тако рећи одмах после завршене основне школе, дошао у Ваљево. Поткивачки занат учио је код неког Петка, врло старог у време кад је Јова дошао у Ваљево. Тако је Јова, уместо да буде само шегрт, био и мајстор. Петко стар, дрхћу му руке, не може дуго ни да стоји, а Јова млад, јак, одрастао, па се лако прихвата поткивања коња и волова.

Чика Петкова радња налазила се у почетку Улице поп Андрије, која је добила име по свештенику из Ћелија, јунаку у рату против Турака 1876. године. Та радња из два састава од дасака, један састав на улазу, а други представља задњи зид на чијем левом крају су дрвена вратанца која воде у авлију. Са једне стране, десно од улаза, је зид од магацина браће Ђукановић, Милинка и Благоја, трговаца, а други с леве стране наслања се на једну дрвену зграду.

После газдине смрти, Јова је почео самостално да ради у истој по-

ткивачници. Претходно је завршио занатску школу и положио најпре помоћнички, а онда и мајсторски испит, оба из првог покушаја.

У радњи се налазио мех са ножним погонном, машина за бушење рупа на потковицама и бројни чекићи, кљешта, ножеви за сечење делова оболелих „пацијената“, ексери разних врста, нарочито оних са четвртастом главом...

Ту је и једна дугачка греда на којој се спусти во кад се поткива. Во се веже за ову греду и тада се несметано поткива. Поткивање посматрају муштерије, сељаци који су пустили стоку на Аћевчевом плацу, деца, пролазници, комшије... Јова се не окреће ни лево ни десно, него само ради ли ради. Узео је и једног шегрта, потом још једног. И сада виђам његовог шегрта Јанка, негде из околине Косјерића.

Право је уживање било гледати како ради мех и како загрева металне делове који се обрађују. Варнице севају, падају Јови по кошуљи и по телу, али се брзо гасе, тако да нема од тога повреда. Бушење рупа на потковицама, летњег и зимског кова, такође је било интересно и увек је привлачило многе посматраче.

Ваљевска општина издала је Јови одобрење за рад број 18641 од 25.

маја 1932. године, које је обновљено, после ослобођења, 1945. године.

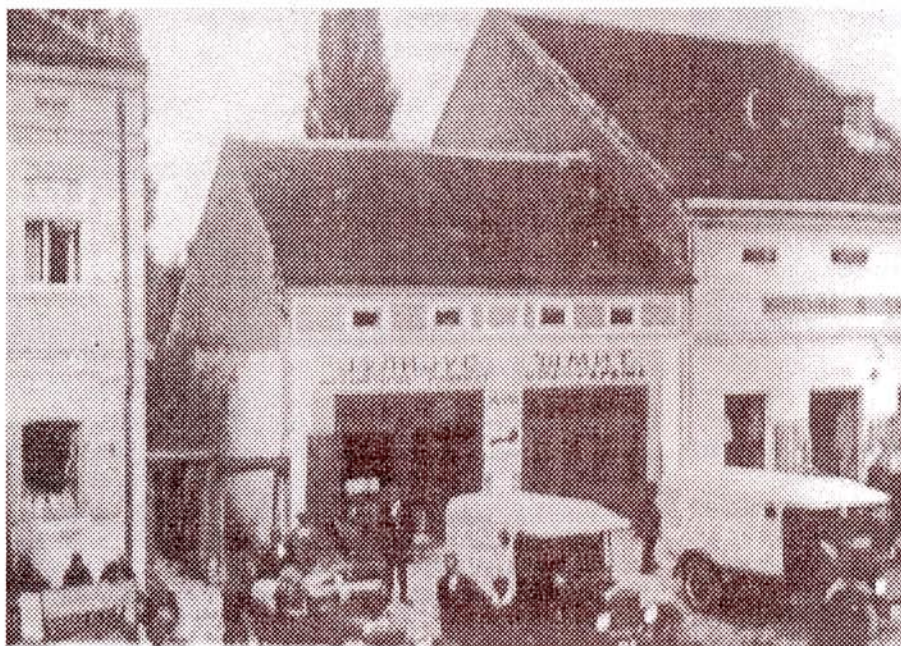
Јова је са породицом становао у Циганској мали у Бобовчевој улици. Са женом Зорком имао је два сина, Михаила и Марка. Миахило је онај вредан младић, који је годинама био помоћник у боксерском клубу. Оба Јовина сина добро су научили цигански језик, нарочито Марко.

Завршавамо овај напис о Јови „Грби“ како су га звали, јер се годинама сагнут у послу почео грбити и најзад је био сасвим погрбљен. Јова је имао специјални начин чувања докумената: одобрења за рад, признанице о плаћеној порези и социјалном осигурању, о исплатама плата радницима и осталим трошковима. Све је то, по реду настанка, набијао на један ексер, а кад се ексер напунио, додао је једну жицу и на њу натицао документа. Шта је кад требало, Јова само скине жицу и ексер и увек нађе оно што тражи.

Био сам присутан кад је један Јовин радник дошао да тражи документа о уплатама за пензијско осигурање. Рекао је Јови кад је ступио код њега и кад је отишао у војску. Јова је нашао документа и саопштио тачан датум кад је радник код њега дошао и кад је отишао. Онај се мало бунио, тражио да му се призна више, али документа су говорила прецизно, тако да се овај на крају повинавао истини.

Јова је увек имао козу код куће и говорио: „Од наше „Жуке“ имамо млека, сиримо и трошимо колико год хоћемо!“ Рано ујутру истера козу на Видрак, где је добро напасе, врати је кући и иде у радњу. Чак је за време окупације његова Зорка ишла по кућама, музла козу пред муштеријама и давала млеко, нарочито као лек, јер је козје млеко много хранљиво, а Зорка је говорила да и служи као лек. Они који су користили „Жукино“ млеко говорили су да је то тачно.

Умро је Јова, умрла је и Зорка и оба њихова сина. Сад су у Ваљеву само жена и један син Михаилов.

Гаража Јулијуса Шимића

ПРОГРАМ 15. ТЕШЊАРСКИХ ВЕЧЕРИ

Ваљево, 28. 08. – 02. 09. 2001.

УТОРАК, 28. АВГУСТ

21.00 – *Летња позорица*

Поздравне речи председника СО Ваљево Томислава Милановића
Фестивал отвара глумац Војислав Брајовић
Музичка премијера: „Missa Cruella“ Ариела Рамиреса
Мешовити омладински хор „Абрашевић“ диригент Драган Васиљевић. Гости: солисти Београдске опере Дубравка Арсић, сопран и Владимир Андрић, баритон
Ансамбл „Расатапта“

22.22 – *Галерија „34“*

„Ваљевска школа без речи“ – Отварање изложбе карикатура Бране Николића, Бранка Обрадовића, Душана Арсенића и Миливоја Костића

23.00 – *Трг Кнезине Љубице*

Вилијам Мастросимоне „Крајности“ режија Александар Гајин
Позоришна представа групе Савеза драмских уметника Војводине

СРЕДА, 29. АВГУСТ

18.00 – *Трг Кнезине Љубице*

Глумачка радионица хуманитарне организације „Лен“
Позоришна представа „Голциане“, по тексту Тоде Николетића
Адаптација и режија: Љубивоје Бубе Марковић

18.30 Позоришна трупа „Весело мајмунче“: „Куку, докторе“ представа за децу

19.00 – *Посланичарница код Мефија у Тешњуру*

„Мозаик корнета“ – такмичење за децу

20.00 – *Летња позорица*

Шарени програм у организацији Друштва пријатеља деце, Установе за децу предшколског узраста, Плесног студија „РМП“ и хуманитарне организације „Здраво да сте“ плус МА-СКЕНБАЛ и BANSAM TOTAL SHOW
Kontext music club, soloist and orchestra
Teen age koncert: Everything, s All Right

21.00 – *Пицерија „Rangev“ у Ковачевом хану*

Вече Италијанске кухиње и музике уз „Пици бенд“

21.00 – *Галерија Народног музеја и еко штем*

Отварање изложбе фотографија Драгише Меденице
„Пчеларење у ваљевском крају“ са одговарајућим етнолошким материјалом у организацији Удружења пчелара „Драгојло Дудић“ – Ваљево

21.30 Отварање изложбе фотографија Мирослава Јеремиића „Лековито биље ваљевског краја“ са презентацијом биља и гљива у организацији Друштва за проучавање лековитог биља – Ваљево

22.22 – *Галерија „34“*

Трибина: „Кад је Адам орао а Ева плела“
Представљање Удружења за друштвену историју
Учесници: проф. др Милан Ристовић, др Мирослав Јовановић, др Дубравка Стојановић, мр Слободан Наумовић и Владимир Кривошејев

23.00 – *Трг Кнезине Љубице*

Вече једног глумца – Катарина Вићентијевић

ЧЕТВРТАК, 30. АВГУСТ

11.00 – *Хошел „Гранд“*

Избор најбоље ракије Ваљевског краја“
О.П. „Сестре Илић“

17.30 Кошаркашки клуб „Зицер“ – Јуниор кош фест

20.00 – *Галерија УМ-ЕТНО-ср у Тешњуру*

Изложба тканица, презентација ткања у сарадњи са Удружењем за очување и развој ручног ткања – Београд

21.00 – *Летња позорица*

„Посвећење“ – Концерт српске народне и духовне музике
Учествују: Драгослав Павле Аксентијевић и група „Запис“
Модна ревија и представљање модне куће „St.George“
Организатор butik „Nicolò“

22.22 – *Галерија „34“*

Ретроспектива филмова са међународног фестивала етнолошког филма у Београду

23.00 – *Трг Кнезине Љубице*

Вече са поезијом – Стихове казује Рале Дамњановић
Хотел „Гранд“

ПЕТАК, 31. АВГУСТ

14.00 Седница Управног одбора YUTA

16.00 Конференција за новинаре

18.00 Састанак представника туристичких агенција, општинских служби, комора и туристичких инспекција Западне Србије

19.00 – *Плаћо Дома културе*

Тротинетијада најмлађих мајстора
Организатор: Ауто школа „Таш“

20.00 – *Туристичка агенција „Национал“ у Тешњуру*

„Туристичка бајка, природно“

21.21 – *Галерија „34“*

Музичке приче са Корнелијем Ковачем

23.00 – *Трг Кнезине Љубице*

Позоришна представа Мирослав Момчиловић: „Аутсајдери“
Играју: Предраг Ејдус и Иван Бекјарев
Режија: Егон Савин

23.00 – *Летња позорица*

Рок концерт: „ДЛМ“

СУБОТА, 1. СЕПТЕМБАР

18.00 – *Плаћо Омладинског центара*

Сабор кућних љубимаца и изложба паса
Организатор: Кинолошко друштво „Марко Павловић“

19.00 – *Дом културе*

Госпојински сусрети црквених хорова
Учествују: Хор „Светог Оца Николаја“ Рума; Хор „Свети Василије Острошки“ Требиње; Хор „Млади, Саборног храма“ Крагујевац; Хор „Свети Јован Богослов“ Шабац; Камерни мушки хор Богословског факултета Београд; Мешовити хор „Хаџи Рувим“ Ваљево

21.00 – *Летња позорица*

Концерт ваљевских фолклора КУД „Абрашевић“, „Крушић“ и

„Бердан“

Додела награда Тешњарских вечери и представљање новог броја листа „Тешњарски гласноша“

21.21 – Галерија „34“

Представљање часописа „Летопис Матице српске“

23.00 – Трз Кнезине Љубице

Позоришна представа АП „Абрашевић“

Јован Стерија Поповић: „Покондирена тиква“

Режија: Миле Гајић

НЕДЕЉА, 2. СЕПТЕМБАР

21.00 – Лейпа позоришта

„The Beatles forever“ – Концерт АБВ бенда и младих ваљевских солиста

Ревизија модела Аиде Новосел

21.00 – Народни музеј

Трибина: Природни ресурси у служби развоја Ваљевског краја
Организатори: Агенција за развој малих и средњих предузећа Владе Републике Србије, Регионална привредна комора Ваљево и „G17 plus“

21.21 – Галерија „34“

Представљање „Биографског лексикона ваљевског краја“ ИП „Колубара“ Ваљево

ТВ филм „Санковић“

23.00 – Трз Кнезине Љубице

Позоришна представа АП „Абрашевић“

Максим Горки: „На дну“. Режија: Ненад Бојић

ВОДИТЕЉИ СВИХ ПРОГРАМА:

Радмила Пивић Новаковић и Зоран Божић Фока

У случају временских непогода дођите нам у Дом културе!

ТОКОМ ФЕСТИВАЛА:

Еко трем Народног музеја

видео пројекције и мини концерти, презентација и дегустација меда и слаткиша, лековитог биља и чајева

Кеј Првог српског устанка

презентација ваљевских књижара: „Printex“, „Codex“, „Алимпич“, „Уна“, „Граф“, „Ида комерц“, галерија „Фламинго“ и представљање издавачке куће „Драганић“

Продаја књига, уџбеника и школског прибора по производним ценама и продајна изложба традиционалних рукотворина

Улице Лоле Рибара и Бирчанинова

Дисконтна продаја, продаја сокова и пива Ваљевске пиваре по рекламним ценама, печење са пања

ДОНАТОРИ ПРОГРАМА:

„Ангросировина“ Ваљево, „Делта банка“, Компанија Дунав осигурање АД г. ф. Ваљево, „Каолин“, „Арена“, „Монд комерц“, „Инграпомин“, „Пекара Тодоровић“, ХК „Крушић“, „Имлек“, „Ваљево-принт“, „Графика Гојковић“, „ST.George“ ексклузивни заступник за Ваљево butik „Никола“, „Триопром“, „Ваљевска пивара“, „Елби“, Робна кућа „Ваљево“, „Ремонт“, „Воћар“, „Пошет“, „Оптимизација“, „Тенда-монт“ Ваљево, „Рад-шпед“ Ваљево, „Омега клуб груп“, Хотел „Бели нарцис“

МЕДИЈСКИ ПОКРОВИТЕЉИ: ТВ Студио Ваљево и Радио Ваљево

ДИРЕКЦИЈА ФЕСТИВАЛА: Трг Живојина Мишића

ПРОДУЦЕНТ ФЕСТИВАЛА:

Културно просветна заједница тел/факс: 222-509

ИНТЕРНЕТ ПРЕЗЕНТАЦИЈА:

www.valjevocity.co.yu, www.valjevo.org.yu

ПОКРОВИТЕЉ: СО ВАЉЕВО

ВАЉЕВО НА ИНТЕРНЕТУ

За разлику од многих градова у Србији, Ваљево је тек ових дана својим сајтом од 153 странице и 547 фотографија присутно на интернету. Посетиоци сајта могу се упознати са историјом Ваљева, представљене су институције културе, цез вестивал и Тешњарске вечери, школе, каталог спортских организација, туристички информатор, органи локалне самоуправе, а оно шта је за сада чини се

најважније, јесте тзв. хуманитарна страна, преко које се апелује за помоћ младим људима и деци којима је неопходан новац за плаћање медицинских услуга или набавку помагала. Тако је за Милана Ђурића из Ваљевске Каменице већ обезбеђено 4000 марака за одлазак у Русију на очну клинику „Федоров“, а тренутно се прикупљају средства за набавку слушног апарата трогодишњем

Драгану Гођевцу из Заруба.

Уредник интернет презентације Ваљева је **Владимир Кривошејев**. Израда сајта у којој учествују радници општинске управе коштала је свега 200 марака. Наш град су путем интернета већ посетили бројни Ваљевци у иностранству, а уз српски језик, у току је израда верзије на енглеском језику, у плану је немачки језик. Адреса интернет презентације Ваљева је www.valjevo.org.yu.

П. Луч

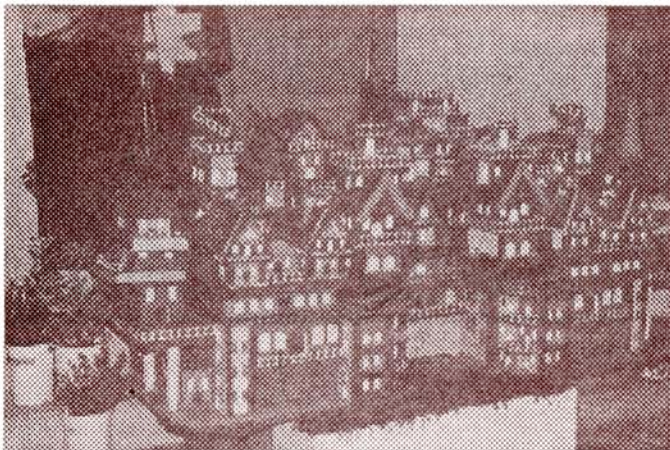
ФЕСТИВАЛСКЕ НАГРАДЕ

ПРИРОДЊАЦИ У ИЗЛОГУ

Управни одбор Туристичке организације Ваљево одлучио је да годишња еколошка награда „Бели нарцис“ вечерас буде додељена **Бошкy Ђоковићу**, увек младом истраживачу Друштва „Владимир Мандић Манда“, руководиоцу његовог подмлатка. Кроз Бошкову школу од 94. године је више од 300 младих природоразналаца, заглeданих у тајне још покашто зелене и незагађене планете, поготово у нашем крају и на незаобилазном Дурмитору где су и овог лета камповали у Тапцима, „најлепшем селу на свету“.

Годишња еколошка награда припада и Друштву за проучавање лековитог биља, основаном 1997. године, дакле најмлађем али, у последње време, најагилнијем члану многобројне фамилије ваљевских природњака (неколико изузетно посећених стручних трибина о лековитости биља и теренске акције на Мравињцима и Дивчибарама).

Награда за најлепши излог Тешњарских вечери 2001. припада СТР Комисиону „Паримод“ **Милене Прерадовић** (Чика Љубина 6) чији је аранжер **Марија Петковић**.

Дворац-кошница Милана Весића

РАКИЈА БЕЗ ПРЕМЦА

Иако смештен у пратеће програме, избор најбоље ракије ваљевског краја на Тешњарским вечерима за произвођаче златног нектара свакако је на првом месту, јер, није само такмичарски дух у питању, већ се од професора **др Радослава Пауновића**, председника жирија и главног дегустатора штошта може и научити.

Осамнаест љутих препеченица ове године било је у конкуренцији. Најбољу aqua vitae (водом живота, ракију су звали стари Латини који су умели да уживају у овоземаљским радостима), ове године, као и прошлих Тешњарских вечери, произвео је **Драгољуб Панић** из Вировца, **Милош Перић** из Ваљева заузео је друго место, док је трећи међу једнакима **Зоран Милинковић** из Горње Буковице. Десет изложених ракија је у рангу

Петар Краљ, са монодрамом „Моји исјаци“ у Ваљеву 23. августа, о бојмији данас: „Време се променило, дружа је социологија, друже навике и сјајних и младих, дружи морал. Бојмија као начин побуне против конвенција сада је осуђена, немогућа.“

златне медаље, а осам ракија освојило је сребро.

Професор Пауновић је, честитајући свим произвођачима који су послали вредне узорке, рекао да су све ракије биле квалитетне, пуног укуса и мириса, па се могу слободно наћи у конкуренцији са националним жестоким пићима других земаља. Уз професора Пауновића, чланови жирија за избор најбоље ракије ваљевског краја били су **Чедомир Ђурђевић** и **Милана Ђуричић**, технолози ваљевске „Србијанке“.

П. Луч.

ТЕШЊАРСКИ ПЛАТОНОВА

Издавач
СО ВАЉЕВО

Припрема
Редакција Радио-Ваљева

Уредник
Љиљана Кецојевић

Фотографија
Студио Поповић

Компјутерска припрема
„Интелекта“, Ваљево

Тираж: 1000

Штампа
Графика Гојковић, Ваљево

ИЗЛАЗИ У ДАНЕ ТЕШЊАРСКИХ ВЕЧЕРИ